

Imię i nazwisko: **Jarosław Pietrzak**

stopień naukowy: **doktor**

stanowisko: **adiunkt w Instytucie Historii i Archiwistyki; kierownik praktyk zawodowych niepedagogicznych na kierunku turystyka historyczna i dziedzictwo kulturowe**

Katedra: **Katedra Historii Nowożytnej**

Prowadzenie zajęć:

(wykłady i ćwiczenia): **historia nowożytna powszechna; historia nowożytna; historia krajów śródziemnomorskich; historia odkryć geograficznych; zmiany cywilizacyjne w epoce nowożytnej; dziedzictwo kulturowe Ameryki Północnej; translatorium; język obcy w turystyce**

telefon służbowy na UP **+48 12662-61-89**

kontakt e-mail: [**jaroslaw.pietrzak@up.krakow.pl**](mailto:jaroslaw.pietrzak@up.krakow.pl)

Rozprawa doktorska: **„Księżna dobrodziejka. Katarzyna z Sobieskich Radziwiłłowa (1634-1694) - życie i działalność”**

Promotor: **prof. zw. dr hab. Zbigniew Anusik**

Recenzenci: **prof. zw. dr hab. Maciej Jerzy Serwański**

dr hab. Wiesław Filipczak prof. UŁ

Rok obrony: **2014**

Granty i prace badawcze:

1. wykonawca i kierownik projektu naukowego Narodowego Centrum Nauki FUGA 4 “Organizacja i funkcjonowanie dworów Marii Kazimiery d’Arquien Sobieskiej w Polsce, we Włoszech i we Francji w latach 1658-1716” (X 2015 – IX 2018 w Instytucie Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)

Osiągnięcia:

- 1. IV 2016 r. pobyt w Londynie w ramach stypendium Lanckorońskich z Brzezia (kwerendy w British Library i Windsor Royal Archives);**
- 2. od 2018 r. członek rady naukowej czasopisma “Eastern European Review” wydawanego przez L’Università degli Studi della Tuscia w Viterbo (Włochy)**
- 3. X 2017 - VI 2018; X 2018 - VI 2019 wykładowca w Collegium Civitas w Warszawie w ramach studiów podyplomowych na kierunku historia sztuki oraz w ramach kursu „Rezydencja. Architektura i ceremonial”;**
- 4. 2013-2014 - studia w ramach ogólnopolskiego programu międzyuczelnianego „MOST” pod kierunkiem prof. zw. dra hab. Macieja Serwańskiego na Wydział Historyczny Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu**

Członkostwo w stowarzyszeniach i instytucjach naukowych:

- od 2019 r. członek Society for Court Studies w Londynie**
- od 2019 r. członek Polskiego Towarzystwa Historycznego oddział w Krakowie**
- od 2016 r. członek Polskiego Towarzystwa Badań nad Wiekami Osiemnastym;**
- od 2014 r. członek Polskiego Towarzystwa Heraldycznego oddział w Poznaniu;**
- od 2010 r. członek Towarzystwa Przyjaciół Zgierza**

Nagrody i wyróżnienia:

- 2010 r. Medal za chlubne studia przyznany przez Radę Wydziału Filozoficzno-Historycznego Uniwersytetu Łódzkiego**

Publikacje

Monografie naukowe:

Księżna dobrodziejka. Katarzyna z Sobieskich Radziwiłłowa (1634-1694), Warszawa 2016, ss. 584.

Artykuły w czasopismach naukowych i publikacjach pod redakcją

2014

Akademickie niestatki, czyli o niechlubnym żywocie polskich studentów w podróżach edukacyjnych po Europie Zachodniej od XVI do XVII wieku, „Biuletyn Historii Wychowania”, t. 32, 2014, s. 7-26.

“Cokolwiek afektu i uczucia Pańskiego mieć dla siebie upraszam”. *Dzieje romansu księcia Janusza Aleksandra Sanguszki z jego sekretarzem - Kazimierzem Chylińskim*, "Klio. Czasopismo poświęcone dziejom Polski i powszechnym", t. 4 (27), 2013, s. 3-32.

Kult loretański w kręgu rodziny Sobieskich – między religijnością a propagandą, "Studia Wilanowskie", t. XXI, 2014, s. 103-117.

Loreto, Montserrat, Guadalupe – pielgrzymki staropolskich peregrynantów do miejsc kultu Czarnej Madonny, [w:] *Vade Nobiscum*, vol. 5, *Materiały z III Wiosny Młodych Historyków*, red. M. Gawryszczak, E. Kacprzyk, Łódź 2014, s. 141-156.

[współaut. M. Forycki], *Le ceremonial dans les cours royales française et polonaise à l'époque modern/ Ceremoniał na dworach francuskim i polskim w epoce nowożytnej*, [w:] *Wersal Marii Leszczyńskiej. Sztuka dworska we Francji XVIII wieku*, red. P. Mrozowski, Warszawa 2014, s. 33-55.

Walka Katarzyny z Sobieskich Radziwiłłowej o dobra ordynacji Ostrogskich w latach 1673-1678. Przyczynek do historii rozpadu latyfundiów, "Czasy Nowożytne", t. 26, 2013, s. 53-75.

2015

Радзівілы ў Вялікім Княстве Літоўскім у першае дзесяцігоддзе панавання Яна III Сабескага, "Arche", 12 (145), 2015, s. 1-31.

Testament patriarchy jerozolimskiego Jerzego Marii Laskarysa ze zbiorów Archiwum Zamku Królewskiego w Warszawie – Muzeum, "Kronika Zamkowa. Seria nowa", 2 (68), 2015, s. 297-315.

2016

Archiwalia związane z królową Marią Kazimierą d'Arquien Sobieską w Windsor Royal Archives, „Studia Wilanowskie”, t. XXIII, 2016, s. 99-103.

„Dom białychgłów w leciech podeszłych” . Przyczynek do historii domu dewotek białskich w XVIII wieku, [w:] *Oblicza kobiecej starości. Literatura i historia*, red. B. Wałęciuk-Dejneka, Kraków 2017, s. 167-183.

Dziedzic królewskiej purpury. Słowo i obraz w propagandowych działaniach Michała Kazimierza Radziwiłła „Rybeński”, „Zeszyty Naukowe Towarzystwa Doktorantów UJ. Nauki Społeczne”, nr 14 (3/2016), s. 99-131.

Erinnerungen an die Victoria. Die Jahrestage des Entsatzes von Wien 1683 als Propagandainstrument der Regierenden, „Historie. Jahrbuch des Zentrums für Historische Forschung Berlin der Polnischen Akademie der Wissenschaften”, folge 10, 2016, s. 44-64.

Korespondencja Katarzyny z Sobieskich Radziwiłłowej (1634-1694) jako źródło do poznania jej relacji rodzinnych, [w:] *Kobiece kręgi korespondencyjne XVII-XIX wieku*, red. B. Popiołek, U. Kicińska, A. Słaby, Warszawa-Bellerive-sur-Allier 2016, s. 13-30.

Księga kabał Marii Kazimierzy Sobieskiej - nieznaną ślad kultury rzymskiej królowej wdowy, „Studia Wilanowskie”, t. XXIII, 2016, s. 65-82.

Legenda genealogiczna i heraldyczna rodu Sobieskich jako element propagandy rodowej, „Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego. Seria nowa”, t. XV (XXVI), 2016, s. 53-70.

Metropolita, święte relikwie i skarby. Jeszcze raz o pobycie władcy moldawskiego Dozyteusza w Polsce w latach 1686-1693 i kwestii spadku po nim, [w:] *Conferința științifică internațională: Dialectica necesității și libertății în educație*, red. V. Constantinov, N. G. Pikula, J. Bartoszewski et al., Chișinău 2016, s. 213-225.

O gościach i obyczajach na dworze Jana III [w:] *Ubiory na dworze Jana III*, red. M. Zielińska, Warszawa 2016, s. 17-39.

W szponach nałogu. Alkoholizm kobiet w epoce staropolskiej na przykładzie Joanny z Denhoffów Denhoffowej (zm. 1720), [w:] *Antropologia używek w gospodarce i życiu społecznym*, red. J. Żychlińska, A. Głowacka-Penczyńska, J. Woźny, Bydgoszcz 2016, s. 57-75.

Władysław Denhoff i jego „bohatera” śmierć w bitwie pod Parkanami (7 X 1683) w świetle oracji pogrzebowych, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”, t. LXIV, 2016, z. 2, s. 169-187.

Wobec króla i Rzeczypospolitej. Radziwiłłowie w pierwszym dziesięcioleciu rządów Jana III Sobieskiego (1674–1683), [w:] *Król Jan III Sobieski i Rzeczpospolita w latach 1674-1683*, red. D. Milewski, Warszawa 2016, s. 91-117.

Sprawa rozwodowa Teofili z Ostrofskich-Zasławskiej z Józefem Karolem Lubomirskim w latach 1695-1702, „Klio. Czasopismo poświęcone dziejom Polski i powszechnym”, t. 39 (4), 2016, s. 97- 117.

„Zbrodnia to niestychana, Pani zabiła Pana”. *Sprawa Marianny z ks. Sapiehów Dąbskiej o małżonkobójstwo – studium przypadku* [w:] *Conjux, mater, filia, soror propinqua, civis... Kobieta na ziemi wschowskiej i pograniczu wielkopolsko-śląskim*, red. M. Małkus, K. Szymańska, Leszno-Wschowa 2016, s. 249-281.

2017

„Bo widzę tych czasów mało prawdziwej miłości”. Relacje Marii Kazimierzy z przedstawicielkami rodziny Sobieskich, [w:] Maria Kazimiera Sobieska (1641-1716). W kręgu rodziny, polityki i kultury, red. A. Kalinowska, P. Tyszka, Warszawa 2017, s. 51-80.

Jak Marywil budowano. Powstanie warszawskiego kompleksu rezydencjonalno-handlowego w świetle korespondencji Ottona Fryderyka Felkersamba z Marią Kazimierą Sobieską z 1694 roku, „Almanach Warszawy”, t. XI, 2017, s. 43-95.

Pod egidą Sobieskiego. Kariera polityczna Karola Stanisława Radziwiła w latach 1683-1696, [w:] Jarzmo Ligi Świętej? Jan III Sobieski i Rzeczpospolita w latach 1683-1696, red. D. Milewski, Warszawa 2017, s. 21-45.

Podróż edukacyjna Aleksandra Janusza księcia Ostrońskiego-Zasławskiego w latach 1667-1669 po krajach Europy Zachodniej jako przykład relacji łączących wychowanka z jego preceptorem w świetle diariusza i korespondencji, [w:] Źródła do dziejów staropolskich podróży edukacyjnych, red. D. Żołędź-Strzelczyk, M. E. Kowalczyk, Wrocław 2017, s. 269-294.

W wirze małżeńskich niepokojów, działalności konfederackiej i salonowej czyli o niepoznanych losach Konstancji z Denhoffów Rogalińskiej (1715-1790), [w:] Kobieta niepoznana na przestrzeni dziejów, red. A. Obara-Pawłowska, A. Miączewska, D. Wróbel, Lublin 2017, s. 189-216.

2018

Ceremoniał wjazdu w epoce nowożytnej na przykładzie podróży Teresy Kunegundy Sobieskiej do Brukseli na przełomie 1694 i 1695 r. Scenariusz i interpretacja uroczystości, “Res Historica”, nr 46, 2018, s. 87-120.

Między ceremoniałem a ludycznością. Codziennosc na dworze Jana III Sobieskiego oczami

współczesnych mu pamiętnikarzy i korespondentów, [w:] *Dom – codzienność i święto. Ceremonie i tradycje rodzinne. Studia historyczno-antropologiczne*, red. A. Chłosta-Sikorska, M. Gadocha, B. Popiołek, Kraków 2018.

Ni w czym się nie odrodzili/ w jednym żywocie znać byli”. Relacje rodzeństwa i wpływ mężczyzny na życie kobiety na przykładzie kontaktów Jana Sobieskiego (III) z Katarzyną z Sobieskich Radziwiłłową, [w:] *Męskie światy w życiu kobiet*, red. B. Wałęciuk-Dejneka, Kraków 2018, s. 279-301.

W służbie Sobieskiego. Działalność polityczna i wojskowa Jana Gorzeńskiego (ok. 1626-1694), “Zapiski Historyczne”, t. LXXXIII, 2018, z. 1, s. 69-110.

L'ingresso di Maria Casimira d'Arquien Sobieska a Roma nel 1699 e la sua cornice cerimoniale, [w:] *I Sobieski a Roma. La famiglia reale polacca nella Citta Eterna*, red. J. A. Chrościcki, Z. Flisowska, P. Migasiewicz, Warszawa 2018, s. 70-88.

Trojakiem ja upatrzył słuchacz winnice na której Ostrogska i Zasławska snadź dobrze praca i robota”. O winach, winnicach i kulturze picia na dworze Władysława Dominika księcia Ostrogskiego-Zasławskiego w latach 1618–1656, [w:] *Wino i historia. Studia z historii wina w Polsce*, t. II, red. D. Dias-Lewandowska, G. Kurczewski, Warszawa 2018, s. 42-79.

2019

W poszukiwaniu dziecięcego głosu i uczuć. Świat młodych Sobieskich widziany oczyma ich samych oraz osób z najbliższego otoczenia, [w:] *Dziecko i jego świat. Ubiory dziecięce od XVII do XIX wieku*, red. M. Zielińska, Warszawa 2019, s. 3-12.

Zarządcy, służby i korespondenci. Mikołaj Krogulecki i Jan Antoni Lamprecht w kręgu patronatu Marii Kazimiery Sobieskiej i Elżbiety z Lubomirskich Sieniawskiej w latach 1698-1714, [w:] *W kręgu patronatu kobiecego. Studia historyczne*, red. B. Popiołek, U. Kicińska, A. Penkała, A. Słaby, Kraków 2019, s. 155-179.

W druku:

“Całe brzemię promocyi”. O kobietach z rodzin królewskich i magnackich jako o promotorkach awansów urzędniczych w Rzeczypospolitej drugiej połowy XVII wieku [zatwierdzone w monografii zbiorowej *“Na przekór konwencjom. Nieszablonowe role społeczne kobiet i mężczyzn od czasów nowożytnych do 1945 roku”*, red. M. Gibiec, D. Wiśniewska, L. Ziątkowski, Kraków 2019]

Pobył metropolity moldawskiego Dożyteusza w Żółkwi w latach 1686-1693, spadek po nim oraz sprawa kultu św. Jana Nowego (Suczawskiego) do końca XVIII wieku [“*Saeculum Christianum*”, 2019]

Wife for the Pretender. Concerning the marriage between Maria Clementina Sobieska and James Francis Edward Stuart 1718-1720 [“*Eastern European History Review*”, vol II, 2019].

„Nieszczęśliwym przewodnikiem jest serce, gdzie pewną a nieodmienną otuchę bierze”. O miłosnych związkach Janusza Aleksandra księcia Sanguszki w latach 1731-1775 [“*Ostrogskije czytanija*, Ostróg 2019].

Sznur w heraldyce królowej wdowy Marii Kazimiery d'Arquien Sobieskiej [“*Przegląd Nauk Historycznych*”, R. XVIII, 2019, nr 1].

Zamojski dwór Marii Kazimiery d'Arquien w latach 1658-1665. Uwagi wstępne nad jego organizacją, funkcją i znaczeniem [“*Res Geste*”, vol. 8, 2019].

French Aristocrat and Polish Queen. Maria Kazimiera d'Arquien Sobieska's Strategies of Power 1674-1698 [zatwierdzony do druku w tomie *The Gender of Sovereignty*, ed. A. Gilleir, A. Defurne, Leuven 2020].

Publikacje popularnonaukowe:

Hasła do encyklopedii staropolskiej “*Silva Rerum*” – portal Muzeum Pałacu Jana III w

Wilanowie (*Księga kabał Marii Kazimiery Sobieskiej; Kabalistyczne wróżby królowej Marysieński; Sanktuarium w Studziannie i jego związki z Janem III Sobieskim w latach 1674-1683; Wszystkie miłości królowej Marii Kazimiery; Wiktoryn Sobieski – daleki krewny króla Jana III w bliskości jego dworu; W służbie Jej Królewskiej Mości. Działalność Małgorzaty z Durantów Kotowskiej w kręgu spraw królowej Marii Kazimiery w latach 1675-1695; Marianna Boudet – szpieg na usługach Francji w latach 1697-1724; O pierwszeństwo przy stole? – konflikt królowej Marii Kazimiery z Katarzyną z Sobieskich ks. Radziwiłłową o wpływy na dworze w latach 1690-1694; Elżbieta z Sobieskich Gorzeńska i jej portret trumienny w zbiorach Muzeum Narodowego w Poznaniu; Świat rzeczy Katarzyny z Sobieskich ks. Radziwiłłowej w świetle inwentarzy dóbr; Karły na polskich dworach królewskich I magnackich od XVI do XVIII wieku; Zdrowie królowej Marii Kazimiery w świetle recept warszawskiego aptekarza Jana Fryzego w latach 1685-1742).*

Teksty popularnonaukowe – portal “Historia: poszukaj. Portal edukacyjny” Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Opieki nad Zabytkami (*Jajecznicza à la Ravallac, czyli słów kilka o niezwyklej przygodzie Jakuba Sobieskiego w Paryżu; Jak świętowano stulecie wiedeńskiej wiktorii? Pomysł króla Stanisława Augusta Poniatowskiego na uczczenie zwycięstwa Jana III Sobieskiego nad Turkami; Pałacowe spa królowej Marysieński. Rzecz o domowych kąpielach i podróżach do wód; Wróżby, horoscopy, chiromancja. Księga kabał Marii Kazimiery Sobieskiej w zbiorach Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie; Jak spędzano czas wolny na dworze Jana III Sobieskiego?; Francuzka w Polsce. Wjazd Ludwiki Marii do Gdańska w 1646 r. z okazji jej zaślubin z Władysławem IV; Przemoc i rozboje w Warszawie w czasach panowania Jana III Sobieskiego; W podzięcie za zwycięstwo. Krakowskie uroczystości na cześć Jana III Sobieskiego w 1683 r.; Małgorzata Kotowska. Ambasadorowa w służbie królowej Marii Kazimiery Sobieskiej)*